

ไวรัสโควิด-19 กลายพันธุ์ สาเหตุของการระบาดซ้ำในประเทศไทย SARS-CoV-2 Delta Variant: The 2nd Wave COVID-19 Pandemic in Thailand

ตั้งแต่โรคระบาดโควิด-19 อุบัติขึ้นในเมืองอู่ฮั่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จนถึงสิ้นเดือนสิงหาคม พ.ศ.2564 รวมระยะเวลา 1 ปี 8 เดือน เกิดการระบาดขึ้นใน 222 ประเทศ ทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อแล้วทั้งสิ้น 208,659,594 คน และทำให้มีผู้เสียชีวิต 4,383,041 ศพ ตลอดจนเกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจอีกมากมาย ไม่สามารถประเมินมูลค่าได้ สำหรับประเทศไทยมีผู้ติดโรคโควิด-19 สูงเป็นอันดับที่ 34 ของโลก จากการระบาดรอบ 2 ในเดือนเมษายน จากไวรัสโควิด-19 กลายพันธุ์สายพันธุ์เดลตา ซึ่งแพร่ระบาดได้รวดเร็ว และก่อให้เกิดการติดเชื้อรุนแรงขึ้น ทำให้มีผู้ติดเชื้อรวมทั้งประเทศ 948,442 คน และมีผู้เสียชีวิตไปแล้วทั้งสิ้น 7,973 ศพ

ไวรัสโควิด-19 เกิดการกลายพันธุ์ ตลอดเวลาเมื่อแพร่จากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกลายพันธุ์ที่ตำแหน่งโปรตีนหนาม ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการติดเชื้อ ความรวดเร็วในการแพร่ระบาด ความรุนแรงของการติดเชื้อ และความสามารถในการหลบหนีการกำจัดของภูมิคุ้มกันของร่างกาย นั่นหมายความว่าการระบาดระลอกใหม่จะเกิดขึ้นอีก คนที่เคยติดโรคโควิด-19 แล้ว สามารถติดเชื้อซ้ำได้อีกจากไวรัสกลายพันธุ์สายใหม่ ไวรัสกลายพันธุ์สำคัญอีก 2 สายที่กำลังแพร่ระบาดและส่งผลกระทบต่ออยู่ในแอฟริกาใต้ และบราซิลคือ สายพันธุ์เบตา และสายพันธุ์แกมมา ซึ่งมีความสามารถในการหนีการกำจัดของร่างกายได้สูงกว่า มีความรุนแรงมากกว่า ด้านต่อวัคซีนและการรักษาในปัจจุบันมากกว่าสายพันธุ์เดลตาที่กำลังระบาดในประเทศไทยเวลานี้ ไวรัสกลายพันธุ์คือสาเหตุสำคัญของการควบคุมการระบาดไม่สำเร็จ และการกลับมาระบาดของซ้ำ ซ้ำ ๆ วนเรื่อยไป เราคนไทยทุกคนต้องช่วยกันป้องกันการเกิดไวรัสกลายพันธุ์สายใหม่

เราจะป้องกันการเกิดไวรัสกลายพันธุ์สายใหม่ในอนาคตได้อย่างไร

การแพร่ระบาดของไวรัสเป็นสาเหตุสำคัญนำไปสู่การกลายพันธุ์ เราควรทำทุกวิถีทางเพื่อหยุดยั้งการแพร่ระบาดของไวรัส เพื่อป้องกันการเกิดการกลายพันธุ์ ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนที่มีอยู่ลดลง กุญแจสำคัญอยู่ที่การหยุดการแพร่เชื้อ (stop the spreading) โดยการล้างมือบ่อย ๆ การสวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงสถานที่ปิด อากาศถ่ายเทไม่สะดวก หรือสถานที่ ๆ มีผู้คนคับคั่ง เร่งพัฒนาวัคซีนตัวใหม่ให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อให้ครอบคลุมไวรัสกลายพันธุ์สายใหม่ให้เร็วที่สุด และฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมประชากรให้ได้มากที่สุด โดยให้ลำดับความสำคัญให้กับกลุ่มเสี่ยงสูงก่อน โดยคาดหวังว่าเมื่อประชากรได้รับวัคซีนเพิ่มมากขึ้น การระบาดจะลดลง การเกิดการกลายพันธุ์จะลดลง ในขณะเดียวกันนักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าวัคซีนก็มีส่วนในการทำให้เกิดวิวัฒนาการของไวรัส นำไปสู่ไวรัสกลายพันธุ์สายใหม่ที่มีความสามารถในการหลบเลี่ยงการกำจัดจากภูมิคุ้มกันของร่างกาย

เราจะระวังตัวกับไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่อย่างไร

ไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ มีความสามารถในการหลบหนีการกำจัด (neutralization) ของภูมิคุ้มกันของร่างกายได้ดีขึ้น มีความสามารถในการแพร่ระบาดได้ไวขึ้น ทำให้พบผู้ติดเชื้อได้มากขึ้น ไวรัสกลายพันธุ์สายพันธุ์ใหม่สามารถ

ทำให้ผู้ที่เคยหายจากการติดเชื้อโควิด-19 แล้วเกิดการติดเชื้อซ้ำได้ แต่การติดเชื้อซ้ำในคนที่เคยติดเชื้อแล้ว หรือคนที่เคยได้รับการฉีดวัคซีนครบแล้วจะมีความรุนแรงน้อยกว่ามากเมื่อเทียบกับการระบาดเริ่มแรกหรือผู้ที่ไม่เคยได้รับวัคซีน

ทำไมมีความสำคัญในการฉีดวัคซีนในปัจจุบันที่เกิดไวรัสกลายพันธุ์สายพันธุ์ใหม่

วัคซีนเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการใช้ป้องกันโรคระบาดโควิด-19 เป็นที่ยอมรับในระบบสาธารณสุขว่าวัคซีนยังมีประโยชน์ในการลดความรุนแรงของการติดเชื้อและลดการสูญเสียชีวิต เป็นเครื่องมือเดียวที่เรามีอยู่ในขณะนี้ เราต้องไม่เลิกความมุ่งมั่นในการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ (herd immunity) แม้ว่าจะเกิดไวรัสกลายพันธุ์สายพันธุ์ใหม่ที่มีความสามารถในการหลบหลีกระบบการกำจัด (neutralization) ของแอนติบอดี ทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนลดลง วัคซีนต้องถูกพัฒนาให้ป้องกันการติดเชื้อจากไวรัสกลายพันธุ์ให้ได้ พวกเราทุกคนจะปลอดภัยถ้าคนแต่ละคนปลอดภัย

สิทธิชัย ตันติภาสวดีน

บรรณาธิการ
